




Hodnocení vlivů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti

Mgr. Eva Chvojková, Občanské sdružení Ametyst

1. března 2008

A large number of mosquitoes are shown in flight against a greyish, overcast sky. The mosquitoes are silhouetted, with some showing more detail than others. They are scattered across the frame, with a higher concentration in the center where the text is located. The overall scene suggests a mosquito swarm or a high density of the insects in a specific area.

**Metodika hodnocení vlivů
na evropsky významné lokality
a ptačí oblasti**

(podle § 45i zák.č.114/1992 Sb.)



Naturové hodnocení

- Článek 6 směrnice o stanovištích 92/43/EHS:
- „Jakýkoliv plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, musí být předmětem odpovídajícího hodnocení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany.“



Hodnocení v ČR

Právní základ:

zákon o ochraně přírody a krajiny (114/1992 Sb.)

zákon o posuzování vlivů na žp (100/2001 Sb.)

Specifikum ČR:

institut autorizovaných osob pro naturové
hodnocení (dle ZOPK) – 37 osob

existuje metodika naturového hodnocení

Právní rámec

Stanovisko – vliv nelze vyloučit (orgán ochrany přírody)

Zahájení zjišťovacího řízení (příslušný úřad – KÚ, MŽP)

Stanovisko – vliv nelze vyloučit (orgán ochrany přírody) – pokud nebylo vydáno před zahájením zjišťovacího řízení; jinak naturové hodnocení jako součást oznámení (autorizovaná osoba)

Závěr zjišťovacího řízení (příslušný úřad – KÚ, MŽP) – posouzení vlivů na Naturu 2000 končí, nebo pokračuje dokumentací EIA/vyhodnocením SEA

Dokumentace EIA/vyhodnocení SEA – naturové hodnocení (autorizovaná osoba)

Posudek EIA – naturové posouzení (autorizovaná osoba)

Stanovisko EIA/SEA (příslušný úřad – KÚ, MŽP)



**Naturové hodnocení záměru jako součást
dokumentace EIA**



Pravidla

- Osobní návštěva lokality
- Terénní šetření zaměřené na předměty ochrany
- Využití dostupných dat (centrálních, regionálních)
- Konzultace se specialistou na předmět ochrany
- Konzultace s regionálními odborníky

Obsah hodnocení

1	Úvod	Zadání Cíl hodnocení Postup hodnocení
2	Údaje o záměru	Základní údaje Údaje o vstupech Údaje o výstupech
3	Údaje o EVL a PO	Identifikace dotčených lokalit Popis dotčených lokalit Dotčené předměty ochrany
4	Hodnocení vlivů záměru na EVL a PO	Vyhodnocení úplnosti podkladů pro posouzení Možné vlivy záměru Vyhodnocení vlivů záměru na dotčené předměty ochrany Vyhodnocení vlivů záměru na celistvost lokalit
5	Závěr Přílohy	Vyhodnocení možných kumulativních vlivů

Údaje o EVL a PO

Dotčené lokality budou identifikovány jako ovlivněné např. pokud:

- jsou v přímém územním střetu se záměrem (záběr půdy)
- jsou ovlivněny v souvislosti s dalšími vstupy (těžba surovin, odběr vody, vedení, přípojky sítí atd.)
- jsou ovlivněny v souvislosti s výstupy – emise do prostředí (ovzduší, voda, hluk)
- jsou ovlivněny v souvislosti s realizací záměru
- jsou ovlivněny v souvislosti s provozem záměru

Dotčené předměty ochrany

- Možnost ovlivnění předmětů ochrany bude hodnocena jako:

ANO - může dojít k ovlivnění předmětu ochrany a to jak k přímému (likvidace, zábor stanoviště, biotopu druhu aj.), tak k nepřímému (rušení v okolí, emise do prostředí, fragmentace krajiny aj.)

NE - ovlivnění předmětu ochrany je vyloučeno (vyplývá z charakteru záměru a předmětu ochrany)

Pro každý předmět ochrany bude výsledná možnost ovlivnění (ANO-NE) zdůvodněna komentářem.

Celistvost

- Celistvostí u PO/EVL rozumíme udržení kvality lokality z hlediska naplňování jejích ekologických funkcí ve vztahu k předmětům ochrany.
V dynamickém pojetí jde o schopnost ekosystémů nadále fungovat způsobem, který je příznivý pro předměty ochrany z hlediska zachování, popř. zlepšení jejich stávajícího stavu.

Vyhodnocení vlivů záměru

- Popis předmětu ochrany, ekologické nároky
- Kvantitativní údaje
- Identifikace vlivů záměru na předmět ochrany
- Podíl ovlivněné rozlohy/populace předmětu ochrany v dotčené/dotčených EVL
- Významnost vlivů
- Závěr – předmět ochrany

Významnost vlivů

Probíhá samostatně pro každý dotčený předmět ochrany a celistvost dotčených EVL a PO.

Argumenty pro stanovení významnosti:

- Kvantitativní parametry předmětu ochrany
- Kvalitativní parametry předmětu ochrany
- Zásadní význam místa z hlediska biologie (např.: místo rozmnožování, potravní biotop, úkrytové možnosti, migrační trasy)
- Ekologické funkce nezbytné pro zachování předmětů ochrany a celistvosti lokality.

Vlivy na celistvost



Záměr:

- způsobuje změny důležitých ekologických funkcí
- významně redukuje plochy výskytu typů stanovišť nebo životaschopnost populací druhů v dané lokalitě, jež jsou předmětem ochrany
- redukuje diverzitu lokality
- vede ke fragmentaci lokality
- vede ke ztrátě nebo redukci klíčových charakteristik lokality (např. stromového krytu, pravidelných každoročních záplav), na nichž závisí stav předmětu ochrany
- narušuje naplňování cílů ochrany lokality

	Termín	Popis
-2	Významný negativní vliv	Negativní vliv dle odst. 9 § 45i ZOPK Vylučuje realizaci záměru (resp. záměr je možné realizovat pouze v určených případech dle odst. 9 a 10 § 45i ZOPK) Významný rušivý až likvidační vliv na stanoviště či populaci druhu nebo její podstatnou část; významné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Vyplývá ze zadání záměru, nelze jej eliminovat.
-1	Mírně negativní vliv	Omezený/mírný/nevýznamný negativní vliv Nevylučuje realizaci záměru. Mírný rušivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, okrajový zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Je možné jej minimalizovat navrženými zmírňujícími opatřeními.
0	Nulový vliv	Záměr nemá žádný vliv.

Výsledky

- **Významně negativní vliv**

→ **záměr nemůže být realizován.**

Nutno upravit záměr, aby neměl VNN.

Nebo výjimky:

- záměr je ve veřejném zájmu
- neexistuje jiná (vyhodnocená) varianta bez VNV
- existují kompenzační opatření pro ovlivněné předměty ochrany

- **Bez významně negativního vlivu**

→ **záměr může být realizován.**

Pokud je v průběhu hodnocení konstatován mírně negativní vliv, jsou navržena zmírňující opatření.

Závěr



Hodnocený záměr X

- ve variantě I má významný negativní vliv na celistvost a předměty ochrany EVL/ PO
- ve variantě II nemá významný negativní vliv na celistvost a předměty ochrany EVL/ PO.

Doporučená zmírňující opatření

Kompenzační opatření

Pokud závěr hodnocení konstatuje významný negativní vliv všech předložených variant na EVL a PO, smí být takto hodnocený záměr realizován pouze za podmínek uvedených v odst. 9 a 10 § 45i zákona:

neexistuje jiné variantní řešení s menším negativním vlivem – je třeba rozumět s menším než významným negativním vlivem;

záměr je v jiném převažujícím veřejném zájmu, resp. dle odst. 10 z důvodů týkajících se veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti nebo příznivých důsledků nesporného významu pro životní prostředí

je rozhodnuto o kompenzačních opatřeních – tj. ta v první řadě musí být realizovatelná.



**Naturové hodnocení koncepce jako
součást vyhodnocení SEA**

Hodnocení koncepcí

Základní typy koncepcí podle jejich územního rozsahu:

- celostátní politiky – území ČR
- regionální rozvojové dokumenty – kraje, NUTS II
- územně plánovací dokumentace a podobné koncepce – kraje, obce
- lesní hospodářské plány – (nejsou v režimu SEA).

Pravidla:

Nemožnost hodnotit vlivy obecných koncepcí

Nutnost dalšího hodnocení na úrovni záměrů

Významnost vlivů

- Stupnice jako u záměru, doplněná o hodnotu „?“
- **Významný negativní vliv je možné konstatovat u dílčích úkolů, pro které je možné pojmenovat dotčené lokality a dotčené předměty ochrany, resp. narušení celistvosti.**
- Stanovení významnosti vlivu by mělo být podepřeno objektivními argumenty jako při hodnocení záměru.
- Musí být důsledně odlišovány případy, kdy k významným negativním vlivům **nedojde**, a kdy je s ohledem na obecnost koncepce pouze **nelze hodnotit**.

A photograph showing a dense, vibrant green aquatic plant bed in a shallow body of water. The plants are small and leafy, covering most of the visible area. The water is clear, and the background shows more of the same vegetation. The text "Zkušenosti z praxe" is overlaid in white, sans-serif font in the lower right quadrant of the image.

Zkušenosti z praxe



Praxe

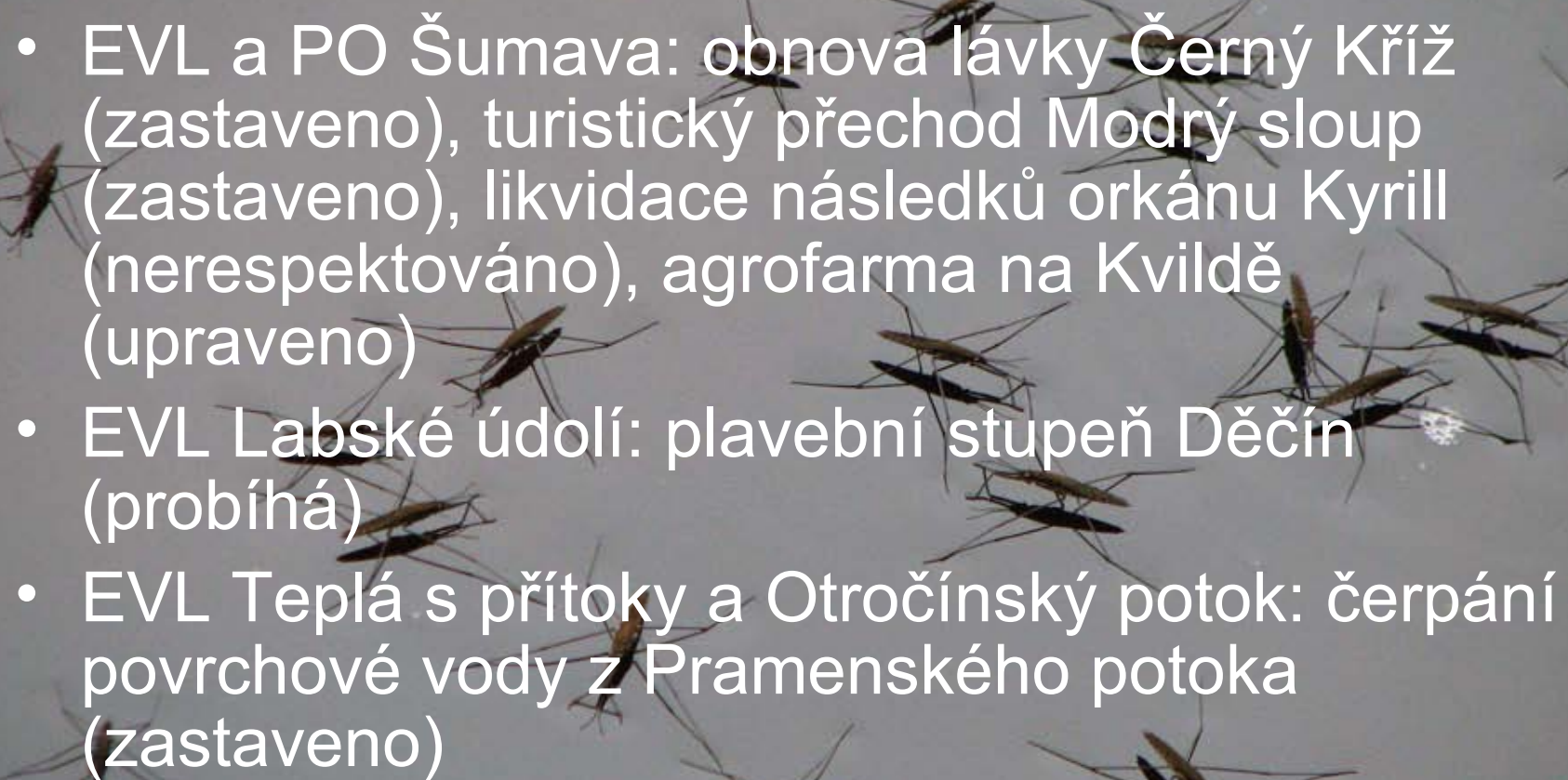
Období 2005-2007

Celkem cca 60 hodnocených záměrů

Mgr. Eva Chvojková, Mgr. Michala Kopečková,
Mgr. Ondřej Volf (Občanské sdružení Ametyst)

Významně negativní vliv

- PO Východní Krušné hory: VE Větrov (zastaveno)
- PO Novodomské rašeliniště-Kovářská: VE Medvědí skála (projekt upraven)
- EVL Krušnohorské plató: golfové hřiště Jelení (zastaveno), výstavba rodinných domů Rolava (zastaveno)

- 
- EVL a PO Šumava: obnová lávky Černý Kříž (zastaveno), turistický přechod Modrý sloup (zastaveno), likvidace následků orkánu Kyrill (nerespektováno), agrofarma na Kvildě (upraveno)
 - EVL Labské údolí: plavební stupeň Děčín (probíhá)
 - EVL Teplá s přítoky a Otročínský potok: čerpání povrchové vody z Pramenského potoka (zastaveno)

Problémy

- Podhodnocení – stanovisko OOP „bez vlivu“
- Všeobecná neznalost procesu EIA
- Autorizované osoby (AO) – různá kvalita výstupů, odlišné výsledky ve stejných situacích, časté zásadní chyby v hodnocení

Nejčastější chyby AO

- Chybí argumenty hodnocení významnosti vlivů.
- Hodnocení na předměty ochrany mimo vlastní odbornost bez dostatečných konzultací.
- Chybějící terénní průzkumy.
- Přestože je konstatován VNV, v závěru toto chybí a jsou doporučeny úpravy záměru .. záměr projde.

Řešení?

Sjednocování přístupu autorizovaných osob

- průběžná komunikace
- pracovní skupiny k lokalitám, předmětům ochrany
- standardizace – metodiky k předmětům ochrany, k záměrům

Role NNO

- Sledování kvality práce OOP, kompetentních úřadů, autorizovaných osob
- Opravné prostředky – např. připomínky v rámci procesu EIA/SEA, žaloby, stížnosti EK
- Dlouhodobé sledování problémových území, kauz – rozdělení úkolů, spolupráce více NNO

A landscape photograph showing a grassy hill in the foreground, a line of trees on the right, and a valley with a lake and mountains in the distance under a soft, hazy sky. The text "Děkuji za pozornost." is overlaid in the lower-left area.

Děkuji za pozornost.